

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 12 K.
Félévre 6 K.
Negyedévre . . . 3 K.
Hirdetési díj: Egyhasábos
petilsor egyszeri hirdetése
15 f. Közlemények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

**Szerkesztőség és
:: kiadóhivatal ::
Kösch Árpád
könyvnyomdája
Eperjes, Fő-u. 59.
:: Telefon-szám 16. ::**

Egy amerikai municiógyári munkás,

névszerint *Kaczvinszki* Lajos, nyársardói születésű sárosi, felesége született Percár Erzsébet atyai örökségét a hadban elesettek árváinak és özvegyeinek alapja javára adományozta.

Sua forma külügyminiszter útján hivatalos írásban jelentette ki, hogy feleségének az árvaszék által kezelt s a kisszebeni állampénztár őrizetében lévő atyai örökségét a hadi árvák és özvegyek segélyalapja javára adja.

Az örökség nem nagy. Nem is az örökség nagysága az, amely e helyen való foglalkozásra érdemesíti, hanem az intenció, a pszichikai rugók, amelyek a magyar föld szülöttét ezen cselekvésre birták.

Az amerikai béznisz-világ lelketlensége, a minden áron és téren való anyagiasság nem riadt vissza attól, hogy ellenünk irányított ágyúk srapnelljeit, gránátjait saját véreinkkel készíttesse, s e szent föld szülöttjét egyaránt arra kényszerítse, hogy tudásával, munkájával saját nemzetének, bár közvetve, gyilkosa legyen.

Gondolatnak is borzalmas, de tettnek még borzalmasabb.

S Kaczvinszki, a nép egyszerű fia eksz-

piálni akarja kényszerhelyzetéből eredő tettét — s esetleg az ő kezéből kikerülő gránát áldozatának özvegyén, gügyögő gyermekén örökségével akar segíteni.

S hány Kaczvinszki van jelenleg Amerikában, aki nyomorúságos helyzetében még segíteni sem tud magán, — akinek nincs öröksége, hogy könnyítsen lelkiismeretén! Ezek talán a világháború leg-szerencsétlenebbjei.

Kaczvinszki esete bizonyosan nem egyedülvaló — s ránk nézve csak egy vigasztaló van e végzet-dramában: hogy a magyar föld szülötte, ha kényszerűségeből gyártja is az orosz, a francia avagy az angol ágyúcső táplálékát, ugyanakkor gyártmánya hatástalanságáért imádkozva — a *mi* győzelmünkért reszket, azért a győzelemért, amely reá, a szerencsétlenre talán már mit sem jelent, de amelyre lelke megnyugtatósáért vágyik.

Ifjúságunk jövője.

A nemzetek borzalmas tusájának, mérkőzésük forgatagának semmi tekintetben sem szabad tanulás nélkül eltűnnie.

A sajtó, a társadalom, a szakemberek máris felvetik azokat az eszméket, sürgetik azokat a reformokat, amelyekkel egyes intézményeink hiányait helyrehozni, megreformálni akarják.

Egyike a legtöbbet emlegetett kérdéseknek: az ifjúságnak — a jövő nemzedékének — testi nevelése, melynek megreformálását a szakember, a laikus egyaránt szükségesnek tartja s amelynek fontossága talán a magyar nemzet szempontjából a legfontosabb.

Lapunk hasábjain már sokszor foglalkoztunk ezzel a nagyhorderejű kérdéssel, s jelen cikkünknek az ad aktualitást, hogy az Országos Testnevelési Tanács az elmúlt héten tette közzé az iskolai testnevelés tárgyában megtartott többetes értekezletén megállapított irányelveket.

Néhány héten belül a Tanács teljes ülése dönt felette, azután az egész tervezet a vallás-és közoktatásügyi kormány elé kerül. Ha ott is elfogadják, mi sem áll útjában többé annak, hogy a korszakalkotó munka, egész iskolai nevelésünk teljes és tökéletes reformja megvalósuljon.

Ebben a tekintetben mi magyarok igen szerencsések lehetünk. Svédországban csak az alapelvek megvitatása 10 évig tartott, míg a magyar nemzet — a dánok után az első, amely testnevelését teljesen átalakítja — alig másfél éves munka és tanácskozás után annyira készen van, hogy az alapelvek döntésre érettek s a béke beálltával azonnal részletes kivitelre kerülhet a sor.

A testnevelés reformja minden iskolára ki fog terjedni — *az óvótól az egyetemig*, beleértve az összes iparos-, földműves-, tanonciskolákat, sőt a mindennemű ipari tanfolyamot is.

Éppen ezeken az iparos-, földműves- és tanonciskolákon át szeretné a reform az iskolát az élettel összekapcsolni és az iskolák révén kívánja a testnevelés áldásaiban részesíteni azokat, akiket

TÁRCA.

Bredeczky naplója.

Írta: dr. Horváth Ödön.

Sokszor hallott régi igazság az, hogy valamely jelenség felől alkotott véleményünket mindig az befolyásolja, hogy vajjon ezt a jelenséget milyen szempontból tekintjük?

Így: az egyetemesnek, a «nagy világ»-nak a szempontjából teljesen igaz az, amit Madáchnál olvashatunk, hogy «Nem az idő halad; mi változunk!» Azonban az egyénnek, a «kis világ»-nak a szempontjából mégis csak azt kell igaznak tartanunk, amit Arany mond, hogy «Hullatja levelét az idő vén fája»...

Igen!... Minden tovasiető perc, óra és nap: egy-egy aláhullott levélkéje a mi életidőnk fájának is, amelyeket a multnak, a feledésnek mélyes tengerébe rohanó patakok és folyók ragadnak tova... tova... hogy azok a valóságban vissza ne térhessenek sohasem!...

Semmi sem természetesebb, mint az a tö-

rekvés, hogy az örök elmulásra emlékeztető ebből a levélhullásból vissza szeretnénk tartani sokat!... Talán a tavasz illatát!... Talán a nyár derűs, érlelő sugarait!... Talán az őszi hervadást hozó ködnek könnyeit!... Talán a télnek lombottemető fagyos viharait!... Egyszóval: talán azt, ami öröm és boldogság volt, és talán azt is, ami bánatot hozott reánk!... Hogy mindezeknek előttünk megmaradó és általunk megőrzött emlékeire olykor reá-reá tekintve, szívünknek húrjain annál jobban, annál érezhetőbben átrezgjen az átélt időknek minden öröme és minden fájdalma!...

Ez a természetes törekvés az, amely mindnyájunkat az elmúlt idők látható emlékeinek gyűjtésére és megőrzésére vezet! Ez vezet az ugyanezt a célt szolgáló akaró naplóírásra is.

Óh, hányszor hallunk kicsinylő nyilatkozatokat a naplóírás felől, különösen a mostani hajszolt, zaklatott, ideges élet embereinek ajkairól! Pedig hányan tudjuk azt, hogy az ily naplófeljegyzések mennyire élvezetet nyújtóak, oktatóak, sokban valósággal jellemképzőek, és

nem egyszer lelket emelőleg hatnak reánk, mieinkre és az idegenebbekre is! Hányan tudjuk, hogy a történetírás is mily sok-sok fontos oly adatot köszönhet a naplóírásnak, amely nélkül veszendőbe ment volna? Igazán azt kell hinnem, hogy azok, akik az előbbieken jelzett felfogásnak a hívei, bizonyosan még sohasem foglalkoztak, legalább nem foglalkoztak behatóbban azzal, hogy a régi időkbeli származó ilyen naplófeljegyzésekből kikutatassák, kiszemeljék azt, ami történeti, kortörténeti, avagy jellemrajzi szempontból figyelmet érdemel.

Bredeczky Sámuelnek is, a tizenharmadik század legvégéről és a tizenkilencedik század legelejéről több ilyen naplója áll rendelkezésemre. Szép időrendben itt állanak előttem azok; kiegészítve a régi «Emlékkönyv» ekkkel (Stammbuch), amelyekbe hozzá közelálló írtak be «emléksoraikat».

A naplók pár kötete Jénában kelt. Ezekben azonban az ifjú egyetemi hallgató csupán az olvasott művekkel és folyóiratokkal foglalkozott, valamint az akkor írt saját műveit jegyezte be.

OLYMPIA.

Judás. Tragédia 3 felv. Főszerepeiben a legkiválóbb svéd színészekkel.

Szerdán és csütörtökön
április 5—6-ikán :: 5, 7 és 9 órakor:

Viharkisasszony.

Jegyelővétel
a Kösch-cégnél.

Vígjáték 3 felvonásban. ::
Főszereplő Dorrit Weixler.

a sorsuk a korai kenyérkeresetre kényszerít. Hiszen éppen ezeknek van testük-lelkük erejére a legnagyobb szükségük.

Több időt a testnevelésre!

Ez egyik alap gondolata a testnevelés reformjának. De nem a szellemi fejlődés rovására. A tantárgyak okszerűbb beosztása, a tanítás intenzívebbé tétele meg tudja adni azt a csekély időtöbbletet, amelyre szükség van, — a többi az ifjúságnak többnyire rosszul töltött szabadidejéből kell elvenni.

Ami a testnevelés gyakorlását, illetve tanítását illeti, e tekintetben vitán felül áll, hogy három dolgot kell felvinnünk a testnevelés anyagába és pedig olyan gyakorlatokat, amelyeket az embertani és orvosi tudományok a szervezet rendszeres fejlesztéséhez szükségesnek tartanak (nevelő torna). Olyanokat, melyeknek az életben különös hasznát veszi (katonás nevelés, szőlő, tűzoltás), végül olyanokat, amelyek általános testnevelő hatásukon felül az ifjúság játszós és vetélkedő-hajlamát elégítik ki (nevelő-sportok és játékok).

A szabadtéri sportok legtúlzottabb hívei is megegyeznek abban, hogy az iskolai testnevelés alapját a *nevelő-tornának* kell képeznie.

Ezidő szerint a legkövetesebb ily rendszer a svéd tornarendszer és így ez lesz a nevelő-tornának rendszere.

A svéd torna oly bonctani és élettani alapon feldolgozott mozgás-sorozat, amely bámulatos rendszerű egészet képez.

Rendkívüli jelentősége éppen a rendszer tudományos kidolgozásában és tökéletességében rejlik. Mint minden ilyen célú torna rendszernek egyik sajátossága, hogy az ifjú lelkét nem foglalkoztatja. Ez sajátossága, de nem hibája. Pótlására, az ifjúság lelki érdeklődésének kielégítésére szolgálnak a rendszerbe ugyan szorosan nem tartozó, de azért bekapcsolódó *játékok*, újabbban a *tánc* és az egyes gyakorlatokat kísérő *zene*.

A nevelő-torna, mely csak egyik főalappja a testnevelésnek, magában véve elégtelen és hiányos a nevelő-sport és nevelő-játék nélkül. A nevelő torna a tömeg egyenletes, egyforma képzését adja meg, a nevelő-sportok és játékok pedig a tömegek egyes tagjait egyénileg fejlesztik és ügyesítik. Az egész testnevelési rendszernek egyik főproblémája a kettő helyes és arányos egybekapcsolása.

A testnevelés általában az életre készít elő,

a jól fejlett szervezeten felül a megszerzett testi ügyességek, a kidolgozott idegrendszer, az észrevétel, akarat és cselekvés működése mind olyan kincsek, amelyet a testnevelés az egész életre gyűjtöget. Ennek ellenére vannak dolgok, melyekre az ifjakat külön kiképezni szintén a testnevelés feladata.

Ilyen főként és elsősorban a *katonai szolgálatra való előkészítés*. A háború még nem ért véget, tanulságai még nem vonhatók le teljesen. A katonai testnevelés irányát majd ezen tapasztalatok döntenek el.

A katonai testnevelésnek mindenki részére s főleg a nemzet szempontjából való fontosságáról épp oly kevésbé lehet vitázni, mint a szőlő fontosságáról. Hiszen ipari kézi-ügyességre mindenkinek nagy szüksége lehet, de az egyes iskola-típusoknál még számos gyakorlati jelentőségű és testnevelési alapú ismereteket lehet tanítani. Különösen a vidéken nagy fontossággal bír a tűzoltás. Hiszen hivatásos tűzoltóink vidéken alig vannak.

Ezek a jövő testnevelés legfőbb irányelvei, melyek a jövő nemzedéket nálunknál szebbé, jobbá, céltudatosabbá s ideálisabbá teszik.

A Katonaotthon kérelme városunk közönségéhez.

Néhány nappal ezelőtt a következő levél és levelezőlap érkezett a Katonaotthonba:

„Alulírottak, mi, akik a Katonaotthon látogatói voltunk, mindig kegyelettel emlékezünk meg az irántunk tanúsított szíveskedésekről, sőt minden pillanatban megemlékezünk, hogy sok-sok újságot elolvastunk ottan, amelyekből mostan csak egy is jó volna. Alázattal felkérjük az elnök urat, legyen kegyes irántunk, méltasson bennünket egy pár darab újságra. Kegyes és jó indulatát elvárva maradunk legalázatosabb szolgálói: *Bányay Lajos, Antal András, Farkas József, Szalay József, Pásztor Antal, Felbavov Milivoj*.”

„Az igen tisztelt Katonaotthon hazafias meleg szeretete indít arra, hogy hogylétünkről tudassam a tekintetes urakat. Mi, hála a jó Istennek, egészségesek vagyunk mindannyian itt Kelet-Galicában, és jól érezzük magunkat, a muszka pajtást el-elpüföljük, ha nem fér a bőrébe. Csak egy nagy a szomorúságunk, nincs egy klarinétünk. Tehát bízva a kedves Katonaotthon ember-

baráti szeretetében, alázattal felkérném a tekintetes urakat, ha lennének szivesek egy klarinétet címre beszerezni és címre elküldeni 20 korona értékben, melyet azonnal elküldök, ha a tekintetes urak értesíteni sziveskednek, hogy hajlandók lesznek beszerezni. Hősiesen küzdve maradok alázatos szolgája *Rajki András, tűzér*.”

Nem tagadjuk, jóleső érzés fogott el, mikor e sorokat olvastuk s első gondolatunk az volt, hogy beszerezzük a kívánt klarinétet, becsomagolunk egy csomó újságot, s aztán elküldjük a mi hálás 3-as honvédeinknek oda a Strypa-parti frontra. Azonban valami nem engedte, hogy azonnal végrehajtsuk tervünket, ez pedig: pénztárunk állapota.

Több, mint egy esztendeje működik a Kollegium II. emeletén a Katonaotthon, zajtalanul, de azt hisszük, annál áldásosabban. Ezen idő alatt nagy ritkán, legfeljebb a nagy ünnepek idején vettük igénybe Eperjes közönségének áldozatkészességét. Pedig gyakran volt szűkös helyzetben pénztárunk! S ha azok, kik legközelebb állanak Katonaotthonunkhoz, azonkívül a ker. ifj. egyesületek magyar nemzei szövetsége — melynek égisze alatt Otthonunk is működik —, főleg pedig ennek áldozatkész elnöke Szilassy Aladár v. b. t. t. nem támogatná havonként 50 korona segéllyel, bizony akkor gyakran jutott volna Otthonunk pénzzavarba vagy sokszor kellett volna kopogtatnia közönségünk jó szívének az ajtaján. Hiszen csak az, amit a Katonaotthon a katonák levelezésére áldoz, havonta többet tesz ki 50—60 koronánál!

A fent leközölt két kedves levél azonban arra indítja most a Katonaotthont, hogy kérő szóval forduljon lelkes és áldozatkész közönségünkhöz. Klarinétot szeretne küldeni Rajki András tűzérnek, lehetőleg ajándékozva — hisz 20 korona úgvis kevés összeg reá —, azonkívül olvasni vágyó katonáinknak hetenként egyszer-kétszer újságot. Másképp azonban ezt nem tehetjük meg, csak úgy, ha Eperjes város közönsége Katonaotthonunkat abba a helyzetbe hozza, hogy a klarinétot beszerezheti s elegendő olvasnivalót juttat kezünkbe, hogy azt vitézeinknek továbbítsuk a frontra.

Bízva abban, hogy kérésünk meghallgatásra talál, a szíves pénzbeli adományok átvételére a Kósch-céget kértük fel, mely azt készségesen volt szíves elvállalni; az olvasnivalók gyűjtését pedig a Fekete-Sas előtt kitett gyűjtő-láda útján

Egészen megkapó és csaknem megdöbbentő annak látása, hogy kitűnő tanárainak tanácsára és szellemi vezetése alatt a naplókban feltüntetett időpontokban mi mindent olvasott az ifjú Bredeczky, a falusi kántortanító szegényes otthonából a nagy Németország egyik leghíresebb egyetemére szakadt fiatal theologus. És hogy ez az olvasás nem volt csak futólagos és felületes: azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy legtöbbször lapokon keresztül bőséges kivonatolását jegyzi fel az olvasott műveknek, mintegy a jövőben való könnyebb használhatóság céljából, — értelmét és ítéletképességét ezzel is oly igen gyakorolva és fokozva, — azt írván fel kivonatolva a maga részére, amire neki — előtte álló jövőjének és életpályájának folyamán — szüksége lesz, avagy szüksége lehet.

S hasonlóan egészen meglehetően Bredeczkynek azok a legelső saját művei, amelyeket a jénai naplókban megörökített időkben írt; amelyek egy része nyomtatásban is megjelent; de amelyek egy része ott maradt, mintegy elrejtve a naplók lapjain, hogy azokat csakis ő s legfeljebb hozzátartozói ismerjék! . .

A tanulmányaiba mélyedő egyetemi hallgatónak ezeknél a naplónál engem ezúttal jobban érdekel az *embernek* a naplója! Az emberé, akinek — érzéseiben és gondolataiban — lelki alakját kutatom. . . Az a napló, amely, mióta

annak vezetését elkezdette, talán naponta a kezében volt, hogy abba hűségesen belejegyezze az ő és családtagjai életének fontosabb eseményeit, avagy legalább is, hogy el-elolvassassa benne azokat a valóban nagyszerű jelmondatokat, amelyek — lelki tanúságaként — az év minden napjának külön-külön szentelt lapon, nyomtatottan, bevezetésül állanak.

... Hosszú, keskeny kis nyolcadrésű könyv. Kék fedelén erősen meglátszik, hogy sokszor volt a kézben. A merített papíros fűzése ma is olyan erős, mintha csak mostan készült volna.

A könyv címe: *«Memorabilien der Zeit»*. Összeállítója: Georg Gassner, akinek szellemesen megírt előszava Zürichben, 1804. szept. 24-ikéről kelt. Kiadója: Geistinger. (Wien, Baden, Triest.)

A könyv belső lapján Kininger rajzolta és D. Weiss metszette kis kép. A világűrben az aggastyán idő (agg férfi alak) baljában kaszával és homokórával repül, jobbkezét a mellette repülő, leomló hajjú, bájos ifjú leánynak a vállán nyugtatván, aki jobbában tartott és virágokkal telt bőségszarujából balkezével virágokat szór a repülő alakok alatt látszó földgolyóra. A címlapon Denis Jánosnak, a német költőnek és kiváló könyvésznak kis mellképe.

A könyvnek már említett előszavában elmondja a könyvnek szerkesztője azt, hogy az

évek minden napjára külön lapot szánt, amelyet a hónap nevével és a nap számával jelölt meg. Erre kell feljegyezni mindazokat a fontosabb eseményeket, amelyek a könyvnek tulajdonosával és az ő szereteteivel az ének illető napján történtek, és pedig oly módon, hogy a feljegyzés előtt, annak bevezetése képen, csupán az évszámot kell feltüntetni. Ez a könyv ilyképen, — mondja tovább az előszó, — fontos családi emlék lehet, amennyiben a már a multban megtörtént előző események is az illető napnak szánt lapon utólag szintén mind bevezethetők és amennyiben a könyv, apáról-fiúra szállva, a bejegyzések eszközését az egymásra következő nemzedékek egész sora egymásután teljesítheti, úgy hogy az ezek szerint évtizedeken, esetleg évszázadokon keresztül, összegyűjtve, tartalmazhatja a család fontosabb életadatait. Ez a könyv ilyképen — mint az előszó is mondja — némelyeknek valóban kelleme, némelyeknek talán igazán hasznos, és bizonyonnyal káros senkinek sem lehet s az főképen a barátságok tehet nagy szolgálatot. Megemlékezik azután az előszó azokról az emléksorokról, amelyeket minden napra és így minden napra mintegy jelmondatul adott s a amelyek felől azt hiszi, hogy azok olykor egy-egy jó és hasznos gondolatot fognak az olvasó lelkében kelteni.

óhajtjuk ez bármily kis pünk ujságo

A nemes város közönttthon nev

Könyv

Minél to hallható a hogy küld árokba. A összekötteté táborozó ka nai parancs hogy az o magyar csar harc egyhar a fásultságto

Mivel a és rendszert jutni, az O Vöröskereszt oly célból, katonákat r

Tisztelet a művelt o folyamán má áldozatkész hazafias, em egyesült font cél érdekbe zatra is.

Mindenk és képes ujs haszon nélkül valódi kincsnak kezébe

Tisztelet Magyarorszá tanulóifjai, merőseik kö ajánlják fel a

A nagyleosztály Buda át és továbbnak. A kir. ményeket, h tetadomány mentes».

«Fogadd — fű- és le tettel ezt a reknek sors és áldásos gyezhetsz, h édes visszae szenvedéstel gedjen Ő amennyit a bölcsesége, hatatlan sz talál arra, h is számára ilyen emléke

A könyvt sokként Bre szül. Pauer Bredeczky M zell Klotild vannak a kö

A napló ezúttal tulajd zésekre szán ván adni — annyival ke többi cikkeir amelyek az

óhajtjuk eszközölni. Hálás köszönettel fogadunk bármily kis pénzbeli adományt; örömmel továbbítunk újságot, képes hetilapot, könyvet stb.

A nemes cél érdekében nagyon kérem Eperjes város közönségének szíves támogatását a Katonátólthon nevében.

Dr. Deák János.

Könyvet a harctérre!

Minél tovább tart a háború, annál sűrűbben hallható a harctéren levő katonák kérő szava, hogy küldjünk nekik olvasnivalót a lövészárkba. A könyv a legjobb eszköz arra, hogy összeköttetést teremtsen a messze idegenben táborozó katonák és szülőföldje között. A katonai parancsnokságok ismételt megállapították, hogy az olvasás feltűnően jó hatással van a magyar csapatok szellemére, mert a pozícióharc egyhangúsága közepette is megvédi őket a fásultságtól és fokozza lelki erejüket.

Mivel a csapatok eddig csak szórványosan és rendszertelenül tudtak magyar könyvekhez jutni, az Országos Hadsegélyző-bizottság és a Vöröskereszt-egylet közös mozgalmat indítanak oly célból, hogy az ellenség előtt álló magyar katonákat rendszeresen ellássák olvasmányokkal.

Tisztelettel kérjük a vidéki magyar sajtót és a művelt olvasóközönséget, amely a háború folyamán már annyi megkapó jelét adta nagyszerű áldozatkészségének, hogy támogasson minket hazafias, emberbaráti és kulturális szempontból egyesült fontos vállalkozásunkban. A közös nagy cél érdekében szükség van erre az újabb áldozatra is.

Minderkinek vannak otthon könyvei, füzetek és képes újságjai, amelyek régóta érintetlenül és haszon nélkül hevernek a polcokon és amelyek valódi kincsé lesznek, ha a harctéren levő katonák kezébe kerülnek.

Tisztelettel és hazafias bizalommal kérjük Magyarországon nemesérzésű hölgyeit és lelkes tanulóifjait, hogy gyűjtsék össze otthon és ismerőseik körében az ilyen nyomtatványokat és ajánlják fel a harcoló katonáknak.

A nagylelkű adományokat a *Szeretetadományosztály Budapest, V., Lipót-körút 1. szám* veszi át és továbbítja az ellenség előtt álló csapatoknak. A kir. posta díjmentesen szállítja a küldeményeket, ha a csomagra ráírjuk, hogy *«Szeretetadomány a harctéren levő katonáknak, portómentes»*.

«Fogadd tehát, — így végződik az előszó, — fiú- és leánytestvérem, bárki is vagy, szeretettel ezt a könyvecskét! És Az, aki az embereknek sorsát intézi: adjon neked sokat a víg és áldásos napokból, melyeket te itten feljegyezhetesz, hogy azokat, ha ismét visszatérnek, édes visszaemlékezéssel megünnepelhesd! A szenvedésteli avagy válást hozó napokból engedjen Ő neked csupán annyit feljegyezni, amennyit az Ő szeretetétől elválaszthatatlan bölcsesége, és az az Ő bölcsességétől elválaszthatatlan szeretete egyáltalában szükségesnek talál arra, hogy te az Ő számára és az Égnek is számára nevelve légy, ahol már az időnek ilyen emlékeire szükség nincsen!»

A könyvbe bejegyzéseket eszközölt tulajdonosokként Bredeczky Sámuel, Bredeczky Sámuelné szül. Pauer Dorottya, Krayzell Andrásné szül. Bredeczky Matild, Bartus Boldizsárné szül. Krayzell Klótild és Küry Albertné szül. Bartus Irén vannak a könyv első lapján feljegyezve.

A naplóban olvasható bejegyzésekkel — ezúttal tulajdonképpen magának a naplófeljegyzésekre szánt könyvecskének híj leírását óhajtván adni — foglalkozni nem kívánok és pedig annyival kevésbé, mert a Bredeczkyről frott többi cikkeim ezek közül mind felkarolják azokat, amelyek az olvasót közelebből érdekelhetik.

(Folyt. köv.)

Amit erre a célra áldozunk, azt Magyarország fegyverben álló ifjúságának adjuk, a nemzet virágának, amely csodálatos áldozatkészséggel védi meg hazáját és mindannyiunk életét és vagyonát.

Az Országos Hadsegélyző-bizottság és a Magyar Szent Korona Országainak Vöröskereszt-Egylete megbízásából:
Herczeg Ferenc.

HIREK.

Uvertür.

Az új hajnalok már csaknem megérkeztek. Itt-ott már látszik a zöld bársonyból egy darab; itt-ott már cseveg bátortalanul a madár és közeledik a legkedvesebb évszak: a csodálatos harmóniában úszó kikelet.

Új hajnal, új pirkadat! Ébredés és mámor; gyermeki kacagás, varázstrombiták bűbájosa, elandalító zenéje; kék ég, fehéren szakadozott felhő; kifejezhetetlen ujjongása az életnek és még sok egyéb alkotják ezen kisérletet, melyek nyomon követik a legnagyobb és leghalhatatlanabb földi királyt: az ébredést.

A gyenge hóvirág már eltemetkezett a hópárnákba, de a fákon, a földön, a levegőben millió kis élet fakad a meghalt kis előfutár helyén és lassan, szinte észrevétlenül beköszönt a tavasz.

Ébred a természet és hevesebben dobog a szív. Milyen különös konszonancia! Amit a természet az erdő mélyén életre hív és a virág kelyhén gyémántként csillogtat, az mind megtalálja a maga akkordját az emberi lélekben. Ilyenkor az a sejtésünk támad, mintha a tavasz és a szív rokon lenne egymással, mintha a lélek csak azért lenne halhatatlan, mert az ébredésben leli a gyökerét, amely mindig munkás, mindig víg, mindig szeret és mindig gyógyít.

De csitt! Valami mintha a szívünket szorongatná, valami mintha megakasztaná lüktetésében a vért és nem engedné, hogy utat találjon az élet, a boldogság felé. Pedig hát a pacsrta éppen úgy dalol, mint az előző években, a méh is épúgy döngicsél, a rügyfakadás épúgy andalít, az ég épúgy szórja a maga kékjét, mint más években. A természet most sem szűkebb kezű, mint más években, most sem tagadja meg önmagát, most sem gyűlölködik, rombol, veszekedik, mint sok szívtelen ezen a világon.

Hol van tehát a baj? Nincsen okunk eltagadni: *saját magunkban*. Nagyoknak, óriásoknak tudjuk magunkat, pedig hát életfilozófiával még a mezők lilioma is szolgálhatna. Új üstökösöknek, a földet sarkaiból kiforgató Atlaszoknak képzeljük magunkat, pedig hát a nemzetek ezen csatájában, az elemek harcában az élet csak úgy pereg el tőlünk, mint a virágtól elszakadt szirm; lelkes lényeknek, örök életűeknek nevezük magunkat, pedig még a tigrisek is tanítóink lehetnének a saját fajtánk iránt való szeretetben, és nem véreznők be a földet azzal az életnedűvel, amit még az anyaföld sem adhat vissza, ha eltékoztuk egyszer.

Imádkozunk. Sírjuk vissza az elvesztett életboldogságot. Pirosra sírt szemünkkel csókoljuk meg az első felénk mosolygó virágot, lombot, mit kezünkbe ad az élet legmelegebb, leggazdagabb királya: a tavasz. Mert nyitány van mostan, a természet nyitánya: harsónakkal vonul be az új életbe a csevegő patak; mézédés dalt kürtöl világgá-szerte a kékszemu, habtestű, berkekben élő nimfa és najád, oreád és drúád; üveghangokat trilláz a légbe a legnagyobb virtuóz: a zefír és suttog titkosan a kis virág. És minékünk *ott kell lenni* — ha ezer láncsal is ver bilincsekbe az emberi nyomorúság, ha jégheideg kézzel is tart bennünket fogva az emberi sors — ott kell lenni az ébredés örömnepén; ott kell lennünk fehér topánnal és a szeretet köntösében.

Marencsin Zoltán.

Sárosi album.

Szenvedéseinknek, megpróbáltatásunknak a története, tükre mozaikszerű feldolgozásban megjelent már.

Rólunk — nekünk írták. Rólunk, hogy a jelen történelmének borzalmasságában játszott szerepünkről a jövő történetírójának hí képe legyen, — nekünk, hogy a világháborúban nekünk jutott szomorú osztályrész még szomorúbb emlékeit, sokat szenvedett földünk sebeit eltüntetni igyekezzenek.

S mi sárosiak, akikért megdobbant az ország szíve, akik a magyar nemzet szívének szeretetét egész melegével éreztük, hálásak vagyunk azoknak, akik írták s azoknak, kik ez album megvételével gránátszántotta földünket ismét virágoskertté igyekeznek átváltoztatni.

A rendkívül izlées kiállításban megjelent album 185 oldal terjedelemben jelent meg szebbnél-szebb és szomorúbbnál-szomorúbb illusztrációkkal. Ára 6 korona. Lapunk kiadóhivatalában is megrendelhető.

Bujanovics Gyula főispán minden szerdán d. e. 10—12 óra között ad magánkihallgatásokat.

Az eperjesi püspök a királynál. Az eperjesi gör. szert. róm. kath. egyházmegye főpásztora, dr. *Novák István* megyés-püspök mult szombaton délelőtt 1/2 11 órakor magánkihallgatáson jelent meg a király előtt, aki háromnegyed óráig tartó audiencián fogadta. A király behatóan érdeklődött az oroszduíta felvidék állapotáról, mire a püspök részletesen beszámolt egyrészt a helyszínen szerzett személyes tapasztalatairól, másrészt azokról az intézkedésekről, melyeket saját hatáskörében jónak látott fogantatítani, hogy a hívő magyarországi ruthén népet teljesen kikapcsolja az orosz skizmatikus vallás aspirációinak köréből.

Új kórházparancsnok. Az eperjesi katonai tartalék-kórház parancsnoka dr. *Krauss Béla*, jónévű műtőorvos, tart. ezredorvos lett.

Kitüntetés. *Ferderber Artur*, a 15. tábori tarackezred tart. hadnagya, az ellenség előtt tanúsított kiváló vitéz magatartásával az I. osztályú vitézségi nagy ezüstéremre tette magát érdemessé.

Dr. Baán Achillesné debü-je az Operában. Dr. Baán Achillesné mult hó 30-ikán lépett fel először az Operában «Hunyady László» ban, az ifjú Mátyás szolamában. A fővárosi sajtó osztatlan elismeréssel ír dr. Baán Achillesné első fel-lépéséről, amelyben zajos tapsot aratott az ország első zenei színpadán. Nem hagyhattuk megemlítés nélkül a művésznő első nagy sikerét, melyben mi oly biztosak voltunk s amelyek vele együtt talán mi sárosiak örülünk a legjobban.

Házasság. *Lefkovits Miksa* eperjesvidéki körjegyző eljegyezte *Friedmann Simon*, helybeli üveg- és porcellánkereskedő leányát, Helénát.

Hősi jutalom. A király *Berényi Bélát*, a 9-ik honvéd-gyalogezred tart. hadnagyát, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért signum laudis-szal tüntette ki.

Paskovits Ferenc áthelyezése. Dr. Fischer-Colbrie kassai megyéspüspök Paskovits Ferenc eperjesi segédlelkész, kir. kath. főgimnáziumi hitszónokot kassai káplánnak nevezte ki. Paskovits Ferencnek távozása fájdalmasan érinti társadalmunkat, amelynek szívéhez hetedfél esztendei itteni működése után igen közel fértközött.

Kirendelés. A belügyminiszter *Körtvélyessy Zoltánt*, a szakolczai határrendőrség vezetőjét, határrs. fogalmazót hivatala vezetésétől felmentette s szolgálattételre a megszállott területekre rendelte ki.

Divatlap-ujdonságok megtekinthetők a Stehr-féle könyvkereskedésben.

Matiné. Az eperjesi Kollégium főgimnáziumának ifjúsága ma d. e. 11 órakor a Kollégium nagytermében háborúmatinét rendez. Az ajtóknál gyűjtőperselyeket helyeznek el, hogy a közönség az általunk megindított, hősök emlékművére való gyűjtéshez tetszés szerint hozzájárulhasson.

Megyei tavaszi közgyűlés. Értesülésünk szerint Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága április 17-ikén tartja tavaszi közgyűlését a vármegye ősi székházának tanácstermében.

Kitünő nulláslisztből készült finom makaroni és tarhonya kapható lisztjegy nélkül Eger Mór és Fia cégnél Eperjesen.

Az eperjesi főszolgabírói állás betöltése. Egerer Ferenc halálával megüresedett eperjesi főszolgabírói állásra március 30-ikán lejárt pályázati határidőn belül három pályázati kérvény érkezett be. Pályáztak *Klausser* Kálmán vm. I. o. aljegyző, tb. főjegyző, *Kovalicsky* Gergely eperjesi és *Somogyi* Miklós bártfai szolgabírók.

Görög szertartású liturgikus énekek. *Kizák* János szentszéki tanácsos, tan.-képzőintézeti tanár rendkívül úttörő, érdemes munkát végzett, mikor a görög szertartású liturgikus énekeket magyarra fordította és kottára tette. Ezzel lehetővé tette, hogy az egyházmegye templomaiban magyar szó zenéje csendüljön meg a misén. Az I. füzetet dr. Szémán István, EPERJES lap-társunk felelős szerkesztője adta ki. Ára 60 fillér.

Választás. A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya március 27-iki ülésén *Husovszky* Lajos végzett joghallgatót gazd.-egyleti segédtitkárrá választotta meg.

Névnapi adomány. *Ridarcsik* Gábor városi tb. tanácsos, főszámvevő névnapi megváltás címén a városi tisztviselők árvái javára általa létesített *Ridarcsik-alapra* újabb száz koronát adományozott, melyért a tanács köszönetet mondott az adományozóznak.

Adomány. *Lefkovits* Herman eperjesi szücs-mester egy bűnügyben megállapított 6 korona szakértői díjat az eperjesi hadiárvák részére ajánlotta fel. Ezt az összeget a kir. járásbíróstól köszönettel átvettem. Eperjes, 1916. márc. 29. *Faragó* József kir. tanácsos, polgármester.

Különféle friss dunai halak kaphatók *Kun* Sándor fűszer- és halüzletében. Telefonszám 137.

Az iskoláknak helyesbítés. Lapunk, a MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS mult-heti mellékletén a vármegye kir. tanfelügyelője által a megye valamennyi iskolája vezetőségéhez 719—1916. szám alatt intézett körlevélben a megtartandó *békenap* gyanánt *május 18-ika* helyett tévesen május 8-ika van jelölve, mely sajtóhiba a szövegből könnyen meg is állapítható, mivel a szövegezés szerint a békenap a hagyományos napon (tehát május 18-ikán) tartandó, amely nap ez évben csütörtökre esik. Illetékes helyről törént megkeresés folytán helyesbítésként közöljük ezen sorokat.

Adomány. *Zsebrácsky* Géza bártfai esperesplébános egyházmegyei intézményekre 200 koronát adományozott.

Gázmotor-tanfolyam. A kassai m. kir. áll. felsőpariskolánál április 10-ikén gázmotor-tanfolyam nyílik, amely május 22-ikéig tart.

Jótekonycélú gyűjtés. *Gajdos* János, a palonczai áll. elemi iskola igazgatója 92 kor. 64 fillért gyűjtött az iskolás gyermekek között jótekonycélra.

A Magyarorsz. Kárpátgyűjtő eperjesi osztálya a vadon termő gyógytónövények gyűjtése és értékesítése végett mozgalmat indítván, jutalomdíjakat fog juttatni azoknak, akik a jelzett növények gyűjtését és értékesítését valamely községben meghonosítják, vagy nagy arányokban gyógytónövényeket gyűjtöttek. A jutalmakra szánt összeg a pályázat eredményétől függ. A gyűjtéshez és értékesítéshez szükséges Útmutató az osztály központi irodájában (Pálesch Árpád drogériájában) 30 filléért kapható; azok a néptanítók, akik e téren közreműködni óhajtanak, a kir. tanfelügyelőség útján az osztálytól ingyen kapják meg a jelzett Útmutatót. Az ezirányú foglalkozást és annak eredményét hatóságilag igazolni kell, még pedig: ki, mit, mennyit gyűjtött, továbbá kinnek és mennyiért adta el a gyűjtött gyógynövényeket. A pályázat 1916. november 1-jén jár le.

Hadifogoly munkások. A földművelésügyi kormány Sárosvárm. hadifogoly-munkáskontingensét 1500 főben állapította meg. Ezen számba bele vannak értve az itt telelt munkások, úgy, hogy ezután csak körülbelül 700 fogoly kerül kiosztásra.

A rögtönítélő eljárás megszűnése Sárosban. A cs. és kir. hadsereg főparancsnokság által kiadott rögtönítélő-eljárási rendelkezések a hadrakelt sereg körletének megváltozása folytán, Sárosvármegyre nézve már megszűntek.

A Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság ápr. 1-jén kezdi meg működését Fő-utca 133. sz. alatt, a Pulszky-féle házban. Betétek a legelőnyösebben kamatoztatnak.

Adomány. Az Eperjesi Vöröskereszt-főkönyel javára 303 korona, mint az eperjesi házi-asszonyok koronás adománya 1916. március hóra, folyt be. Fogadják a nemesszivű adakozók őszinte köszönetünk kifejezését! *As elnökség.*

Az «Uránia»-mozgóban a csütörtöki és pénteki előadásokat telt ház nézte végig. Ez jellemző volt egyrészt Orosz Dániel fáradhatatlanságára, aki mindig a közönség igényeit tartja szem előtt, másrészt a művészekre, akik teljes tudásukkal igyekeztek a szépszájú közönséget szórakoztatni, ami teljes mérvben sikerült is nekik.

Pályázati közlés. Az 1916/17. iskolai év kezdetén (szeptember 16-ikán) a cs. és kir. haditengerészeti akadémiában előreláthatólag 70 hely, és pedig 30 egész ingyenes és féldíjmentes (a közös hadügyi tárcából javadalmazott) kincstári hely, továbbá 40 fizetéses és alapítványi hely fog betölteni. A felvételi feltételek nyomtatott teljes kiadásban Seidl L. W. és fia cégnél Wienben kaphatók és kívánatra kiszolgáltathatók a cs. és kir. hadügyminisztérium tengerészeti osztálya, a pólai cs. és kir. kikötő tengerügyi hivatala, a trieszti tengerészeti kerületi parancsnokság és a hadtengerészeti akadémia parancsnoksága által is 40 fillér beküldése ellenében, mely összeg bélyegjegyekben is csatolható. A felvételi feltételek magyaryelvű kiadása Grill Károly budapesti cégtől és a hadtengerészeti akadémia parancsnokságától is beszerezhető.

Elveszett. Bobek Józsefné, a Weisz Arturféle, kálvária-úti korcsmából hazafelé menet, 2 drb 50-koronás bankópénzt elvesztett.

Elgázolás. Guman Mihály, jobbszemére vak kocsis, amint Fricrsől az eperjesi szeszfinomító felé hajtattott, a Kálvária-úton Heimlich Simon hároméves gyermekét elgázolta. A kocsi a gyermek ballabát eltörte. Mostan a kórházban gyógykezelik.

A Kárpátok ünnepe. A közoktatási miniszter felhívta a kir. tanfelügyelőket és a tanterületi kir. főigazgatókat, hogy május 1-jén a Kárpátoknak a világháborúban elismert fontosságát ismertető, annak méltánylása érdekében május 1-jén d. e. 10 órakor minden elemi és középfokozatú intézetnél a tanuló-ifjúság részére ünnepelt rendezzenek. A rövid ünnepély programját is megállapította. Sorrendje: a Himnusz, az iskola tanítója, tanára vagy igazgatója részéről megtartott alkalmi beszéd és a Szózat. Az ünnepély után a tanuló-ifjúság és a résztvevő közönség között a Kárpátoknak hazánk védelmében elpusztult falvai javára gyűjtés rendezendő. Az ünnepély célja egyfelől a hazai földhöz való ragaszkodás nagyobb fokú kiváltása általában, továbbá a hála felkeltése vitéz seregeink és hűséges őrizők: a Kárpátok bércei iránt, amelyek együtt tartották vissza az ellenséget abban, hogy hazánkon keresztül gázoljon és szolgaságba, nyomorba hajtsa országunkat. És másfelől a Kárpátok hegyoldalán és völgyeiben elterülő s az ellenség által feldúlt falvakat lakó polgártársaink iránt a részvételtjes szeretet felkeltése.

Vásáráthelyezés. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a Zemplénnvármegye területéhez tartozó *Szerencs* nagyközségben ápr. 24-ikére eső országos vásár ez évben kivételesen ápr. 6-ikán tartassék meg.

Könyv- és kóta-ujdonságok, művészi képeslevelezőlapok, divatos levélpapírok *Molnár Jenőnél* Eperjesen kaphatók.

Jótekonycélú magyar állami sorsjáték. Ő cs. és királyi Felségének legfelső elhatározása alapján a budapesti m. kir. lottó-jövedéki igazgatóság minden másfél évben jótekonycélú állami sorsjátékot rendez, melynek tiszta jövedelmét közhasznú és jótekonycélra fordítják. A budapesti m. kir. lottó-jövedéki igazgatóság jelenleg a XXXII-ik állami sorsjátékot rendez 475,000 kor. készpénznyereménnyel. A főnyeremény 200,000 kor. és még 14,884 nyeremény van 30,000, 20,000, 10,000, 5000, 1000, 500 stb. nyereményekkel. Az összes nyereményeket készpénzben fizetik ki. A sorsjegy roppant olcsósága és a sok kedvező nyerési esély folytán a köz javára működő emberbaráti intézmények érdekében felhívjuk t. olvasóinkat a jelenleg rendezés alatt álló XXXII-ik jótekonycélú állami sorsjáték támogatására. A húzást visszavonhatlanul f. évi június hó 15-ikén a lottó-jövedéki igazgatóság (Budapest, IX., Vámpalota) tartja meg. Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a m. kir. lottó-jövedéki igazgatóságtól (Budapest, IX., Vámpalota) portómentesen küldetnek; ezenkívül kaphatók a dohánytözsdekben, bank- és váltóüzletekben, posta-, vám- és adóhivatalokban és vasúti állomásokon. A m. kir. lottó-jövedéki igazgatóság kívánatra bárkinek díjtalanul és portómentesen küldi ezen sorsjáték részletes játéktervét. Egy sorsjegy ára 4 korona.

Hősök emlékművére újabban a következő adományokat kaptuk:

Bartha Kálmán	K.	6—
Korbély Géza	«	25—
Jenő emlékére	«	60—
A március 6-iki művészestély jö-		
vedelméből	«	715 04
Eddigi gyűjtésünk	«	7890 15

Összesen . K. 8696 19

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

FÜSZERÁRÚK, CSEMEGÉK, CUKOR-
KÁK □ □ LEGJOBB MINŐSÉGBEN

KLEIN JENŐNÉL

A 3 aso
honvéd tábo
hó 25-ikén.
a 3-as honv
alábbi, szerke
ves közvetlen
egész terjedel
menti kis falu
a muszkával
postákat, m
folyt le a
ágyúszred,
tisztikara ú
Ehrlich Janc
szolgálati jub
mekei, úgy
vitéz, de me
hogy nyomta
kes, igazi m
emléklapot n
rövid, katonás
kíséretében a
jelenet a har
betöltik a tüz
ket. Alatta az
lása, míg az e
lapon az ez
emlék átnyúl
bankett, de
semmivel sem
lenni! Csupá
a tettek emb
törzsorvos m
míg az ütege
kötelességük
makacs ellens
társaik a vidá
körben, talán
hazától távol,

KUN KÁVÉ

Az eperj
mult hó folya
közül magyarc
nyelv szerint:
lengyel 3. Az
lapokból 420
drbot írták meg
tárból 52-en 6
közt 30 drb
és több más,
tak ki.

Szeretendő
a Hadsegélyező
I

Aki mind
nálja az
szerint az e
fogápolást
Ára: nag

A 3 asok ünnepe a harctéren. A 3-ik honvéd tábori ágyúszereznék ünnepe volt múlt hó 25-ikén. Szeretett parancsnokukat ünnepelték a 3-as honvédtüzérek. Az ünnep lefolyását az alábbi, szerkesztőségünkhez intézett levél oly kedves közvetlenséggel s melegséggel hozza, hogy egész terjedelmében leközöljük: „Ebben a sztriptamenti kis faluban, hol jelenleg farkasszemet nézünk a muszkával s küldözgetjük egymásnak az acélpótlakat, meleg, bensőséges jubiláris ünnepség folyt le a napokban. A 3 as honvéd tábori ágyúszereznék, az eperjesiek kedves tüzérezredének tisztikara ünnepelte jelenlegi parancsnokának, Ehrlich János alezredesnek 40 éves katonai szolgálati jubileumát. Mint egy családfőt a gyermekei, úgy vették körül e napon tisztársai a vitéz, de mégis melegsívű öreg katonát. És, hogy nyomtalanul el ne repüljön ez a nap, értékes, igazi művészi kivitelű ezüst domborművű emléklapot nyújtottak át Balogh József százados rövid, katonás, de annál szívőbfakadóbb beszéde kíséretében az ünnepeltnek. Az emléklapok egy jelenet a harcos tüzérek életéből, amint éppen betöltik a tüzetszóró csőbe a halálosztó lövedéket. Alatta az ünnepelt neve és a tisztikar ajánlása, míg az emléklapot rejtő doboz fedelén ezüst lapon az ezred összes tisztjeinek aláírása. Az emlék átnyújtása után bankett volt, harctéri bankett, de azért semmivel sem szegényebb, semmivel sem csendesebb, mint odahaza szokott lenni! Csupán a beszéd volt kevesebb, mert itt a tettek emberei vannak. Mindössze dr. Tabajdy törzsorvos mondott lelkes pohárköszöntőt. És míg az ütegeknél künn a szolgálattelvő tisztiek kötelességüket teljesítették, érhangon pereltek a makacs ellenséggel, addig ünnepségre küldött bajtársaik a vidám, mondhatnám családian meleg körben, talán rövid időre el is feledték, hogy a háztól távol, ellenség előtt ülnek jubileumot...”

KUN KÁVÉ-KEVERÉKEI KITÜNŐEK!

Az eperjesi Katonaotthonban az elmúlt hó folyamán megfordult 810 vendég. Ezek közül magyarországi volt 806, ausztriai 4. Anyanyelv szerint: magyar 748, német 34, tót 25, lengyel 3. Az Otthon által ingyen adott képeslapokból 420 drbot, tábori-levelezőlapokból 500 drbot írták meg. A magyar- és németnyelvű könyvtárból 52-en 68 drbot kölcsönöztek. A katonák közt 30 drb imakönyvet, 70 drb evangéliumot és több más, vallásos tartalmú füzetet osztottak ki.

Szeretetadományokat a frontra szállít a Hadsegélyező Hivatal átvételi különítménye, IV., Váci-utca 38. sz.

Aki mindennap következetesen használja az Odolt, az mai ismereteink szerint az elképzelhető legjobb száj- és fogápolást gyakorolja.

Ára: nagy üveg 2.- k, kis üveg 1.20 k.

Kereskedőknek. A m. kir. honvéd központi ruhatár tábori szürke lenszövet, pamutszövet, 78 cm. széles bélésvaszon és palaszürke zubbony-hajtóka szállítására pályázatot hirdet, melynek feltételei a kassai keresk. és iparkamáránál megteudhatók.

Tanulóknak a mezei munkában és konyhakerti munkában való részvétele.

A közoktatási miniszter sürgős rendeletet adott ki a tanulóknak a mezei munkában való részvétele és az iskola által a rendelkezésükre álló alkalmas területeken a konyhakerti növényeknek termesztése érdekében. A szükséges terményeknek biztosítása céljából a jelen nehéz állapotban felette indokolt és gyakorlatinak látszó rendeletet egész terjedelmében közöljük: A mai rendkívüli viszonyok között minden termelő erő felhasználása gazdasági szükségesség és erkölcsi kötelesség. Ezért gazdasági és nevelési szempontból egyaránt kívánatos, hogy a mezőgazdasági termelés biztosításában, erejéhez mérten, de tanulmányai kára nélkül, a tanulóifjúság is közreműködjen. Erre alkalmas mód az, ha az ifjúság hozzátartozóinak gazdasági munkáiban részt vesz, más gazdálkodóknak segítségére van, s az iskola vezetése alatt, eddig termelésre nem használt területeken konyhakerti növényeket termel. Felhívom ennélfogva az *elemi népiskoláknak, polgári iskoláknak, gimnáziumoknak, realiskoláknak, felsőkereskedelmi iskoláknak, felsőbb leányiskoláknak, tanító-, tanítónő- és óvónőképző-intézeteknek vezetőit*, hogy az ifjúságot a termelésben való közreműködés jelentőségére figyelmeztessék. Értessék meg azokkal a tanulókkal, akik az iskolai időn kívül, vagy az eddigi rendeleteimben engedélyezett mentesítések igénybevételével hozzátartozóik gazdasági munkáiban részt vesznek, hogy ilyen munkájuknak odaadó végzésével is a haza iránt tartozó kötelességet teljesítenek. Buzdítsák — a kölcsönös segítség elvére utalással is — azokat a tanulókat, akik az említett módon igénybevéve nincsenek, de körülményeiknél fogva a mezőgazdasági munkában jártasak és erre képesek, hogy községbeli, segítségre szoruló gazdálkodóknak a termelésben segítsenek. Végül pedig igyekezzenek ott, hol a helyi viszonyok erre alkalmasak, a fentebbi módon igénybe nem vett, önként jelentkező s testileg fejlettebb tanulókból a konyhakerti termelés céljaira, az alább részletezendő módon, termelő-csoportokat szervezni. Az ilyen konyhakerti termelés, eredményessége esetében, gazdasági hasznossága és a közös munkával járó nevelő hatása mellett munkával szerzett, tehát tiszteletreméltó anyagi előnyt is nyújthat s a termelésben résztvevők kétszeresen tennének eleget a nagy idők hívásának, ha e munkájuk gyümölcséből az elesett hősök árváinak javára áldoznának. A konyhakerti növények termelésének szervezési módjára nézve, mihez tartás végett, a következőket közlöm. A termelésre, amennyiben e célra megfelelőek, elsősorban az iskola birtokában levő s művelésre nem használt területeket (iskolakert, udvar, játszótér) kell felhasználni; ezenkívül alkalmasak e célra beépítetlen, illetőleg parlagon heverő városi (községi) telkek, kertek s a faiskolának gyümölcsfákkal be nem ültetett táblái. Célszerű, hogy egy városban (községben) levő iskolák a felhasználható területek kijelölése tárgyában közös egyetértéssel járjanak el s e végből, valamint a birtokukban nem levő területek ellenérték nélkül való átengedésének kieszközölése végett, elsősorban az illető város (község) hatóságához forduljanak. A telkek kiválasztásánál nagy gondot kell fordítani a művelésre való alkalmasság megállapítására. Köves, kavicsos területek, valamint épületek által teljesen körülzárt kisebb területek nem alkalmasak. A termelendő növények megválasztásánál a talaj minősége, éghajlati viszonyok stb. s a helyi szükséglet az irányadó. Ha a városnak (község-

nek) kertésze, vagy más gazdasági alkalmazottja van, vagy ha helyben valamely gazdasági intézet vagy gazdasági szakértő hivatal működik, ezek, ilyenek hiányában pedig kiválóbb helybeli gazdák felkérendők véleményadásra, a telkek kiválasztására és megmunkálásuk módjára nézve. Az egyes iskolák a termelést külön szervezzék meg s egy iskolán belül is célszerű a szóbanforgó munkákra vállalkozó ifjúságot egy-egy tanító, tanár vezetése alatt kisebb csoportokra osztani s egy-egy csoportnak meghatározott területrezt engedni át művelésre. Az állami és a közalapítványokból fenntartott iskolák a vetőmag beszerzésére külön engedély kérése nélkül 30 K-ig terjedő előleget vehetnek igénybe általánuk, illetőleg költségvetésük megtakarításának terhére. Azoknál az iskoláknál, amelyek mellett gondnokság van szervezve, az előleg igénybeviteléhez, valamint általában az egész munka vezetéséhez a gondnokság hozzájárulása szükséges. Nem állami iskoláknak természetesen saját fenntartóik illetékesek költségeket előlegezni. A szerszámokról — az esetleg az iskola birtokában levő szerszámok felhasználásán kívül — a munkában résztvevők igyekezzenek gondoskodni. A munka célszerű és hatályos vezetésére különös gondot kell fordítani, mert amilyen hasznos ez e munka, ha eredményes, éppen olyan káros — gazdasági és nevelési szempontból egyaránt —, ha a résztvevők hibájából eredménytelen marad. A termelés eredményének legfeljebb egyötödösze felett a csoportot vezető tanító, illetőleg tanár rendelkezhetik, míg a többi eredmény a csoport tagjait munkájuk arányában illeti meg. A termelés eredménye vagy értékesítendő és a befolyt pénzüsszeg osztandó fel, vagy pedig a termesztett növények természetben osztandók szét. Utóbbi esetben is a visszatérítendő előleg összegének megfelelő értékű rész értékesítendő. Az előleg a termésnek, illetőleg a termés megfelelő részének értékesítése után térítendő meg s a számadásokban elszámolandó. Azok az iskolák, amelyek ilyen művelésre vállalkoznak, ezt, a telkek kijelölése után, az igénybevett előleg összegének megjelölésével közvetlen felügyelő hatóságuknak (kir. tanfelügyelő, főigazgató) bejelentik. S ugyancsak jelentést tesznek annak idején, a termésre vonatkozó anyagszámadás bemutatása mellett, a termelés eredményéről is. Ezen jelentések alapján pedig a kir. tanfelügyelők s főigazgatók hozzám, az egyes iskolák által termelt növények hozzávetőleges értékének megjelölésével, összefoglaló jelentést tesznek. Végül a konyhakerti növények termelésének fokozása érdekében a tanulóifjúság munkájának szervezésén kívül kívánatosnak tartom, hogy az önálló gazdasági népiskolák ingyenes szétosztás végett fölös palántákat neveljenek. Elsősorban az iskola növendékei között kell a palántákat kiosztani, oly célból, hogy ezeket a tanulók hozzátartozóik gazdaságában további termelésre használják. A szétosztott palánták további gondozásának munkálatait a szaktanítók, szaktanítónők kisérjék állandó figyelemmel. Azon önálló gazdasági népiskoláknak, amelyek fedezettel nem rendelkeznek, az igazgatója vetőmag beszerzésére 30 koronát előlegezhet, melyet kérelmére megtéríték. Felhívom az önálló gazdasági népiskolák vezetőit, hogy ily értelemben járjanak el s eljárásuk eredményéről a kir. tanfelügyelő útján hozzám jelentést tegyenek.

Könyvet a harctérré! Az Országos Hadsegélyező-bizottság és a Magyar Szent Korona Országainak Vöröskereszt-egylete könyveket, füzeteket, képes ujságokat kér a harctéren levő katonák részére. A küldemények a Vöröskereszt Szeretetadomány-osztályához (Budapest, V., Lipótkörút 1.) címezendők. A kir. posta bérmentesen szállítja a csomagot, ha ráírjuk: «Szeretetadomány a harctéren levő katonák számára».

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!

A hadifoglyok liszt- és kenyérfogyasztása. A belügyminiszter körrendeletet bocsátott ki a polgári ellátásban lévő hadifoglyok liszt- és kenyérfogyasztása tárgyában. Ebben a körrendeletben a január 3-ikán kiadott rendelethez való utalással és annak kiegészítésével a hadügyi igazgatással létrejött megállapodáshoz képest értesíti az ország összes törvényhatóságait, hogy a polgári ellátásban lévő hadifoglyok liszttel csak olyan mennyiségben láthatók el, mint amennyi a kormányrendelet szerint a hasonló foglalkozást űző honi lakosságot megilleti. Vagyis 24 dekagr. liszt, illetve 33,6 dekagr. kenyér helyett a hadifoglyokat, mint nehéz munkát végzőket, 30 dekagr. liszt, illetve 42 dekagr. kenyér illeti meg naponta s a mezőgazdasági munkára régebben kiadott hadifoglyok élelmezésére, illetve napi kenyér- és lisztadagjaira vonatkozó előírások is az egész országra kiterjedő egységes érvénnyel ebben az értelemben módosulnak.

A kassai kereskedelmi és iparkamara közli, hogy Orosz-Lengyelországban a csapatok által megszállott területeken, Granica és Krasnik helyeken felállított I. oszt. hadtápposta- és távirtdahivatalok, továbbá Pilica, Pradla, Skalaira in Polen, Slawkow in Polen, Strzemieszyce és Wodzislaw helyeken felállított II. osztályú hadtáppostahivatalok a magánforgalomba is bevonattak. Továbbá a kamara közli az érdekeltekkel, hogy az amerikai Egyesült-Államokba és azokon keresztül más országokba a német rádióállomások útján küldhetők rádiotelegrammok. Továbbtáti feltételei és díjai a kamara hivatalában megtudhatók. — Végül: Mindazok a kereskedők és iparosok, akik árucikkeket kívánnak szállítani a közös-hadsereg által megszállott orosz-lengyelországi területekre, a kivétel engedélyezését kamaránknál díjtalanul kapható engedélykérelmek felhasználásával a kamara útján kérhetik.

Lopás. Március 29-ikén d. e. az eperjesi gőzfürdőben Weisz Ignác alsósebesi gazdasági intézőtől 2400 korona bankpénzt, egy fénykép nélküli utazási igazolvánnyal és egy húszfilléres, Trattner Miksa aláírásával ellátott váltóval, ellopak. Minthogy a lopás idején a pihenőben csak egy 22 év körüli, magyarul beszélő, magas, szikár termetű, hosszú, beesett arcú, alig pelyhedző bajszú, gesztenyebarna hajú, barnás felöltőt viselő fiatalember volt, aki időközben, míg Weisz fürdött, észrevétlenül távozott a pihenőből: a gyanú ezen fiatalemberre esik. A nyomozás folyamatban van.

Talált. Weisz Sándor, vágóhídi szolga a Berger-kávéház előtt az úton egy fekete pénztárcát talált, melyben 8 kor. 40 fill. volt. Tulajdonosa a rendőrkapitányságnál átveheti.

Orvtámadás. Lichtig Jakab eperjesi bűtorszállító mult szombaton orvtámadásnak esett áldozatul. Közvetlenül felsőkörúti lakása előtt állítólag két orosz fogoly munkás orvul megtámadta s földreterpte. Az egyik fejét ütlegelte, a másik kabátját gombolgatta, pénz után kutatva. Segélykiáltására kiszaladt a felesége, mire a két orvtámadó megszökött. A rendőrség, vállalva a csendőrséggel, szigorúan nyomoz az ügyben.

Értesítés. A kassai keresk. és iparkamara tudatja az érdekeltekkel, hogy a cs. és kir. hadügyminiszter a hadsereg főparancsnokával egyetértőleg a monarchia határainak átlépésével járó utazások alkalmából iratok és nyomtatványok magávalvitelére vonatkozólag ezidő szerint fennálló tilalom alól kivételt engedélyezett azon iratokra és nyomtatványokra, melyeket az e részben jogosított katonai hatóságok előzetesen végzett vizsgálat alapján hivatalosan lezárnak (lepecsételtetnek). Ilyen iratok megvizsgálására és lezárására jogosítottak a cs. és kir. hadügyminisztérium osztályai, a katonai parancsnokság és az általuk megbízott katonai állomásparancsnokságok. Viszont a monarchia területére való belépés esetén a cs. és kir. osztrák-magyar diplomáciai képviselők és valóságos cs. és kir. konzuli hivatalok.

Felelős szerkesztő: **Dvortsák Győző.**
Kiadótulajdonosok: **Koós Ernő és Frigyes.**

HALTENBERGER BÉLA □ KASSA.

:: RUHAFESTŐ, ::

VEGYTISZTÍTÓ- ÉS
GŐZMOSÓGYÁR.

■ ■
ÁTVÉTELI ÜZLET

EPERJESÉN FŐ-U.

23. SZÁM ALATT.

Amennyiben a gyár jelenleg
□ is teljes üzemben van, □

ruhák, egyenruhák, függönyök stb.

most is a rendes módon
festetnek és tisztítanak.

Gallér- és kézelőtisztítás

a szokott szép kivitelben.

Gyászesetben ruhák festése feketére.

Pénzt és munkát
takarít meg, ha

hirlapjait

KÖSCH ÁRPÁD
papírüzletében
■ fizeti elő! ■

Kiadó lakás

:: május 1-jétől Kassai-út
22.sz.alatt 4 szoba mellék-
helyiségekkel dísz- s gyümölcsös-
kertben; esetleg istálló, kocsiszín; valamint
kiadó üzleti helyiség Fő-utca 53. sz. alatt,
egy szept. 1-jétől.

Közelebbi felvilágosítás ugyanott ::
vagy a tulajdonosnál, Fő-utca 53. sz.

Nagyszerűen bavit a harctéren küzdőknél és általában mindenkinél mint legjobb
fájdalomcsillapító bedörzsölés
meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok,
mell- és hátfájás stb. eseteiben
Dr. Richter-féle
Horgony-Liniment. oapsici
compos.
Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Üvege K -80, 140, 2--.
Kapható gyógyszerárakban vagy közvet-
lenül az „Arany oroszlanhoz” címzett
Dr. Richter-féle gyógyszerárakban,
Prága 1, Elisabethstr. 5.
Naponta szétküldés.

Első Eperjesi Bútorszállítási Vállalat
PASZTERNÁK MANÓ.
Átköltöztetések
és mindennemű szállítások pontos, meg-
bízható elintézése. :: Iroda áthelyezve
Kovács-utca 14. sz. saját házba. :: Köl-
tözködések a májusi időnyre már most
előjegyezhetők. Telefon 105. sz.

Nyomatott Kösch Árpád könyvnyomtató-intézetében, Eperjesen.

Könyvelésben, magyar-

német levelezésben tel-

jesen jártas leány azon-

nali belépésre állást nyer-

het Schnitzer Samunál.

XXXII-ik, magyar királyi
jótékony célú államsorsjáték.

Ezen pénz-sorsjáték remélhető tiszta jövedelme köz-
hasznú és jótékony célokra fog fordítani. Ezen sors-
játéknak összesen 14,885 nyereménye van, melyek-
nek összes értéke 475,000 koronára rug készpénzben.

Főnyeremény 200,000 korona készpénzben.

Továbbá:

1 főnyeremény	30,000 kor.	készpénzben,
1 " " " "	20,000 " "	" "
1 " " " "	10,000 " "	" "
1 " " " "	5,000 " "	stb. ;

összesen 14,885 nyeremény 475,000 kor. készpénzben.

Húzás visszavonhatatlanul 1916. évi június
hó 15-ikén.

☛ Egy sorsjegy ára 4 korona. ☛

Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a
magy. kir. lottójövedéki igazgatóságtól Budapesten
(Vámpalota) portómentesen küldetnek, ezenkívül kap-
hatók valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál,
az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohány-
tözsében és váltóüzletben. Játéktervet ingyen és
bérmentve küld
a magy. kir. lottójövedéki igazgatóság.

Milliók
használgák

Köhögés

rekedtség, hurut és nyálkasodás, görcs és
hókhurut ellen

**KAISER
MELLKARAMELLÁIT**

□□□ a három fenyő védjeggyel. □□□

6050 közjegyzőileg hi-
teles bizonyít-
vány orvosoktól
és magánosoktól igazolják a biztos sikert.

Nagyon alkalmas és jóízű cukorkák!

Csomagja 20 és 40 fill., doboza 60 fill.

Kapható Eperjesen: Molitorisz István, Korn
Vilmos, Williger Pál gyógyszerárakban és
Pálesch Árpád drogériájában, — Bártfán:
Tirscher István gyógyszerárakban.

E

Előfizetés
Egész évre
Félévre
Negyedévre
Hirdetési díj:
peltisor egysz
15 l. Közlemén

A

A kárp
telen cikkb
Zemplén.

alja most é
dóan halott
kiülnek a
énekel, más
húzódik. Az

Sáros é
Jöttek a
kel. Mind

És csod
ugyanaz a
pénzt mind
Nem a gépe
Mi is lel

itt a szomsz
szívvel kezd
És a sof

ban már me
autórol, ott
könnyes szer

kodva átmer
Most érke
Istvánné úr

* Zemplénm
jától vesszük e so

Bre

Nagy mül
ha meg nem
szébbnél-szebb

ról, amelyek
minden napján
nyomatva olv

nyian valóban
lemnek és mé
a szülőttei; an

tőnek előszav
hasznos gond

amelyek éppen
hatták és me
fáradságot, an

az átlapozása

**OL
KA**

Kacagató be
SZÓKE SZ